

Komunikat prasowy
Luksemburg, 8 grudnia 2016 r.

UE powinna uczynić więcej, by chronić obywateli przed pandemiami i innymi poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowia – twierdzą unijni kontrolerzy

Z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wynika, że w zakresie planowania na poziomie UE dotyczącego ochrony obywateli przed poważnymi zagrożeniami zdrowia, takimi jak pandemia grypy, występują istotne niedociągnięcia. Zdaniem kontrolerów, mimo że w ostatnich latach podjęto szereg ważnych działań, państwa członkowskie i funkcjonujące w nich organy ds. zdrowia publicznego muszą jeszcze usprawnić swoją współpracę.

Największą odpowiedzialność w obszarze zdrowia publicznego ponoszą państwa członkowskie UE. Rola Komisji Europejskiej polega zasadniczo na udzielaniu wsparcia i podejmowaniu działań uzupełniających. UE uznała poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia za dziedzinę, w której państwa członkowskie mogą działać skuteczniej, gdy ze sobą współpracują. W 2013 r. na mocy unijnej decyzji w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia wprowadzono zmiany we wczesnym planowaniu i koordynacji reagowania. Za pośrednictwem tej decyzji wzmocniony został również Komitet ds. Bezpieczeństwa Zdrowia, utworzony nieformalnie przez Radę Ministrów Zdrowia w 2001 r.

Kontrolerzy stwierdzili, że decyzja z 2013 r. stanowiła wprawdzie ważny krok na rzecz poprawy unijnych ram bezpieczeństwa zdrowotnego i lepszego przygotowania UE do reagowania na poważne zagrożenia zdrowia, lecz na poziomie państw członkowskich i Komisji utrzymują się istotne niedociągnięcia. Uznali także, że choć rola Komitetu ds. Bezpieczeństwa Zdrowia okazała się bardzo ważna, stoi przed nim szereg wyzwań strategicznych i operacyjnych, które należy rozwiązać.

– Częstsze podróże i zwiększona wymiana handlowa powodują, że choroby mogą gwałtownie rozprzestrzeniać się ponad granicami krajów. Oznacza to, że bezpieczeństwo zdrowotne w jednym państwie członkowskim zależy często od sytuacji w tym zakresie w kraju z nim sąsiadującym – **powiedział Janusz Wojciechowski, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Jeżeli obywatele Unii mają w pełni skorzystać z utworzonych dotychczas mechanizmów, trzeba uczynić więcej, by zaradzić niedociągnięciom w zakresie planowania i koordynacji.

Kontrolerzy stwierdzili opóźnienia we wdrażaniu i w dalszym opracowywaniu rozwiązań wprowadzonych decyzją

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: +352 4398-47063 Tel. kom.: +352 691553063

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: +352 4398-45410 Tel. kom.: +352 621552224

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E-mail: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

z 2013 r. Usprawniono wprowadzenie koordynację planowania gotowości, lecz nadal należy wzmocnić i doprecyzować procedury. Przykładowo państwa członkowskie nie przyspieszyły w wystarczającym stopniu wspólnego zamówienia na szczepionkę przeciwko grypie pandemicznej, a UE nie dysponuje systemem reagowania na pilne zapotrzebowanie na szczepionki i inne medyczne środki zapobiegawcze.

Kontrolerzy stwierdzają, że istniejące systemy wczesnego ostrzegania i reagowania oraz nadzoru epidemiologicznego funkcjonują od kilku lat oraz że istotna rola, jaką pełnią na poziomie UE, jest powszechnie doceniana. Niemniej jednak w przypadku systemu wczesnego ostrzegania i reagowania wciąż możliwe jest wprowadzenie usprawnień. Najnowsze zmiany w procedurach reagowania na poważne zagrożenia chemiczne lub środowiskowe nie zostały natomiast jeszcze przetestowane.

Jeśli chodzi o unijny program w dziedzinie zdrowia, kontrolerzy stwierdzili niedociągnięcia w jego funkcjonowaniu w odniesieniu do ochrony obywateli przed zagrożeniami zdrowia. Większość skontrolowanych działań dotyczących zagrożeń zdrowia realizowanych w latach 2008–2013 nie przyniosła trwałych rezultatów, mimo że w ramach tych działań uzyskano uzgodnione produkty. Zmniejszyło to ich wkład w ochronę obywateli przed zagrożeniami zdrowia. Kontrolerzy stwierdzili także niedociągnięcia w pomiarze realizacji celu dotyczącego zagrożeń zdrowia w latach 2014–2020 oraz stosunkowo niski poziom wydatków w latach 2014–2016.

Kontrolerzy wskazali na szereg uchybień w sposobie, w jaki Komisja koordynuje wewnętrznie działania z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego w różnych programach i służbach. Stwierdzili także, że należy dołożyć starań, by porozumienia o współpracy między strukturami zarządzania kryzysowego w Komisji były w pełni funkcjonalne. Ponadto Komisja musi usprawnić zarządzanie instrumentem operacyjnym w nadzwyczajnych sytuacjach w dziedzinie zdrowia, by był on lepiej dostosowany do reagowania na przyszłe kryzysy zdrowotne.

W swoim sprawozdaniu kontrolerzy formułują zalecenia pod adresem państw członkowskich i Komisji Europejskiej:

- należy przyspieszyć wdrożenie decyzji z 2013 r. poprzez opracowanie strategicznego planu działania dla Komitetu ds. Bezpieczeństwa Zdrowia, pogłębione monitorowanie wyników oraz przyspieszenie wspólnego udzielania zamówień na szczepionki i inne medyczne środki zapobiegawcze;
- należy wprowadzić usprawnienia w systemie wczesnego ostrzegania i reagowania oraz opracować bardziej zintegrowane rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem;
- należy zwiększyć trwałość rezultatów współfinansowanych działań na rzecz ochrony przed zagrożeniami zdrowia i ulepszyć związaną z nimi metodykę pomiaru wyników;
- należy wypracować lepiej ustrukturyzowane podejście do koordynacji działań różnych służb Komisji mających wkład w bezpieczeństwo zdrowotne.

Sprawozdanie specjalne nr 28/2016 pt.: „Postępowanie w obliczu poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia w UE – podjęto istotne działania, lecz konieczne są dalsze kroki” jest dostępne w 23 językach UE.